

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2799/2020
17.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Ана Ђинђић Станимировић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Снежана Милетић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 421/18 од 24.10.2018. године, у седници већа одржаној 17.09.2020. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 421/18 од 24.10.2018. године, одлуке садржане у првом ставу изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу, Судска јединица у Сокобањи П2 178/15 од 25.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и одређена мера заштите од насиља у породици којом је туженом забрањено да приступа у простор у коме станује тужила, а који чини приземље куће у ... у улици ... број ..., да се приближава тужили на удаљеност мању од 10 метара, као и да надаље узнемирава тужилу као бившу супругу. Ставом другим изреке, одређено је да ће ова заштитна мера трајати једну годину од дана издавања, са могућношћу продужења све док не престану разлози због којих је мера одређена. Ставом трећим изреке, одређено је да жалба не задржава извршење пресуде о одређивању или продужавању мере заштите од насиља у породици. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужили накнади парничне трошкове у износу од 287.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 421/18 од 24.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Алексинцу, Судске јединице у Сокобањи П2 178/15 од 25.05.2018. године у првом, другом и трећем ставу изреке. Ставом другим изреке,

иста пресуда укинута је у четвртом ставу изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је, преко пуномоћника, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности, а тужени у ревизији на неку конкретну повреду поступка не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници који су након развода брака, по пресуди П2 107/15 од 12.06.2015. године, наставили да живе у истој кући са заједничком ћерком. Тужени живи у сутерену а тужиља у приземљу куће. Међусобни односи странака су већ дуго озбиљно поремећени, а воде и парницу поводом заједничког стицања у браку. Правноснажном пресудом Основног суда у Алексинцу К 26/17 од 14.07.2017. године тужени је осуђен због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 8 месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико у року од три године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, зато што је дана 18.03.2015. године у ходничном делу породичне куће, претњом да ће напасти на живот и тело и дрским и безобзирним понашањем угрозио телесни интегритет и спокојство члана породице, тужиље као своје супруге, тако што јој је упутио увреде и озбиљне претње убиством речима „Лудачо! Шизофреничарко! Топоничарко! Заклаћу те!“ и на тај начин код ње изазвао осећај страха, угрожености и несигурности. Изведеним доказима, а превасходно саслушањем тужиље у својству странке, утврђено је да тужени тужиљу вређа и прети јој, због чега она осећа страх и узнемиреност. Овакво понашање туженог је учестало, због чега су тужиља и њена ћерка више пута тражиле заштиту полиције подношењем пријава, поводом којих је тужени упозораван на своје понашање. Центар за социјални рад у ... доставио је извештај у коме је навео да су односи странака озбиљно и трајно поремећени, да постоји присуство осећаја обостране мржње, што резултира честим пријавама надлежним органима, тужбама и доводи до искривљене слике реалности, те странке сваки контакт и интеракцију интерпретирају као претњу и насиље у породици. Орган старатељства није дао своје мишљење о сврсисходности тражених мера.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Према члану 197. става 1. Породичног закона, насиље у породици је понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Ставом 2. овог члана предвиђено је да се насиљем у породици нарочито сматра наношење или покушај наношења телесне повреде (тачка 1), као и вређање и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (тачка 6).

По оцени Врховног касационог суда, утврђено чињенично стање довољно је за закључак да понашање туженог одступа од уобичајеног понашања у међусобним односима чланова породице. Испољено понашање туженог угрожава превасходно душевно здравље и спокојство тужиље, што оправдава изрицање мера заштите од насиља предвиђених чланом 198. став 2 тачка 3, 4 и 5 Породичног закона. Изрицање ових мера неопходно је како би се тужиљи пружио заштита и обезбедили мир и спокојство за одређени временски период, али ове мере имају и превентивно дејство јер спречавају ескалацију насиља, која је у овом случају могућа, с обзиром на дугогодишње нарушене односе и сукобе странака које и даље живе у истој кући.

Околност да је тужени кривичном пресудом осуђен за кривично дело насиља у породици због догађаја који се догодио 18.03.2015.године, не искључује могућност пружања грађанскоправне заштите тужиљи и по Породичном закону. Ово нарочито ако се има у виду извештај Полицијске станице у ... о поднетим пријавама тужиље и њене ћерке против туженог које указују на континуитет његовог насилничког понашања, као и осећај страха и угрожености који тужиља као жртва насиља и даље осећа.

Чланом 286. Породичног закона прописано је да ако орган старатељства није покренуо поступак у спору за заштиту од насиља у породици, суд може затражити од органа старатељства да пружи помоћ у прибављању потребних доказа и да изнесе своје мишљење о сврсисходности тржене мере. Из цитиране законске одредбе произилази да мишљење органа старатељства за суд нема обавезујући карактер и да је то само један од доказа на основу којег суд утврђује одлучне чињенице. Из тих разлога нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално када су усвојили тужбени захтев.

Мере заштите од насиља у породици могу трајати најдуже годину дана, сходно члану 198. став 2. Породичног закона, при чему се почетак трајања рачуна од дана доношења пресуде којом су мере изречене. Зато нису основани наводи ревизије да су судови незаконито продужили трајање мера ако се има у виду датум подношења тужбе и када се десио догађај због којег је тужени кривично одговарао, као и да је то у супротности са чланом 200. Породичног закона, јер овај члан предвиђа могућност престанка мера пре истека времена трајања ако престану разлози због којих је мера била одређена. Тужбу за престанак мере заштите од насиља у породици према члану 284. став 2 Породичног закона, може поднети члан породице против кога је мера одређена, па о томе судови и нису могли одлучивати јер су побијаним пресудама мере заштите тек одређене.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност
нижестепене одлуке, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић